Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 152. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 13-го ЧЕРВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 152. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 13, 1952. VOL. LX.

КОНҐРЕС УХВАЛИВ НОВИЙ ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН

Вашинґтон. — Одвертим голосуванням і в приявності невеликого числа сенаторів, Сенат ухвалив перероблений на спільній конференції іміґраційний бил Мек Каррана-Волтера і так викінчив конґресове поступування, для введення нового іміґраційного й натуралізаційного закону на місце цілої низки давніше ухвалюваних і доповнюваних законів у цій справі. Тепер доля цього билу залежить від президента. Якщо б він поклав проти нього своє вето, то обидві конґресові палати можуть ухвалити його поновно, одначе не звичайною більшістю, а двома третинами голосів і тоді він стане правосильним. Знавці кажуть, що на конференції не змінено самих засад законопроєкту, а тільки вигладжено його редакцію. У ньому міститься давніше прийнята засада впускання нових іміґрантів на підставі квот з поодиноких країн, а не допущено поправки, щоб незужиті квоти були використані такими країнами, які висилають велику кількість іміґрантів до Америки. Кількість усіх іміґрантів, які можуть приїздити до Америки, виносила б 154,658 осіб річно. Це значить на 380 осіб більше ніж допускали дотеперішні квоти, встановлені на підставі перепису населення з 1920 р. Законопроєкт усуває остаточні перешкоди в допусканні іміґрантів азійських народів, хоч число дуже обмежене.

Ще один плян захоплення підприємств провалився у Сенаті

Вашинґтон. — Нову пропозицію, зґолошену сенатором Вейном Морс, республіканцем з стейту Ореґон, щоб дати президентові повновласть захоплювати підприємства, відкинув Сенат 54 голосами проти 26. Морс зґолосив бил, який дозволяє урядові перебрати на 60 днів сталеварні, у яких вибух страйк, одначе з правом спротиву Конґресу. Цей проєкт, як і три інші зґолошені попередньо, перепав і президент мусить вжити інших засобів для наладнання страйку. Стало відомим, що прибічник президента д-р Джан Р. Стілман, запросив ще раз представників робітництва і власників підприємств на наради з представниками уряду для закінчення страйку.

Лавтнер виявляє внутрішній терор серед комуністів в ЗДА

Ню Йорк. — Джан Лавтнер закінчив своє безпосереднє свідчення на процесі шіснадцятьох визначних комуністів, драматичним оповіданням про терор, що його вживають комуністи в ЗДА для втримання партійної дисципліни. — Жертвою такого партійного терору, був він сам, коли його допитували комуністи в підвалі, приклавши цівку пістолі до його чола. Допит відбувся в місті Клівленді й мав на меті виявити його ролю, як „ворожого аґента в партії". Лавтнер увійшов у лави комуністичної партії у 1929 році й займав у ній низку визначних становищ, проте на нього впало підозріння в зраді й в 1950 році він був виключений з партії, як „зрадник і ворог робітничої кляси". Цій справі була присвячена стаття в „Дейлі Воркер", де виявилося, що до партії продісталися аґенти федерального Слідчого Бюра (ЕфБіАй). Ще перед тим, йому було доручено поїхати до Клівленду, де, в потаємному підвалі, він стрінув інших впливових членів партії. Його роздягнули, обезвладнили, дали йому в руки особливе знаряддя, що його назвали детектором (викривачем) брехні й називали його брехуном, хоч він ще нічого не вспів промовити. Йому загрожували биттям і тортурами й приставили до чола пістолю, вимагавши признатися в злочинах. Лавтнер рішуче заперечив обвинуваченням і йому вдалося, зложивши на письмі засвідчення й приречення, вийти на волю.

Поселення жидів в ЗДА на фармах

Ню Йрк. — Жидівське Хліборобське Товариство приділило в минулім році позики для 285 фарм на загальну кількість 568 тисяч долярів, щоб задоволити бажання жидівського населення в ЗДА віддатися хліборобській праці. Найбільше з цих можливостів, бо аж в 60 відсотках, скористали бувші переміщені особи, що або були призвичаєні до цієї праці ще на місцях свого попереднього перебування, або прагнули сільського спокою після переживань в концентраційних таборах під час другої світової війни. Рівнож непевне становище в ділянці одягових працівників, що в ній спеціялізувалось колись багато жидів, спричинило бажання перейти до хліборобської праці. Попередні зголошення на фармерську працю були особливо численні в 1949 році, коли видано 283 родинам позик на загальну суму 560,625 долярів. Як твердять керівники Жидівського Хліборобського Товариства, переселення жидів (досі 5,000 родин) на фарми, піднесе розвиток американського хліборобства. Особливо багато жидівських родин оселилося в стейті Ню Джерзі та в околицях Сан Франціско й Лос Анджелес.

АЙЗЕНҐАВЕР ПЕРЕДБАЧУЄ ЗНИЖКУ ПОДАТКІВ НА 40 БІЛЬЙОНІВ

Ню Йорк. — Ген. Двайт Д. Айзенгавер сказав нюйоркським делеґатам на Краєву Республіканську Конвенцію в Шікаґо, що федеральна політика повинна змагати до зменшення податків на сорок більйонів долярів упродовж двох або трьох років. Це можна буде осягнути, як тільки мине небезпека комуністичної аґресії, а вона мине, сказав кандидат на найменування від республіканців. — З Шікаґо наспіли вісті, що прихильники сен. Роберта Тефта в Краєвім Республіканськім Комітеті призначили Тефтових прихильників на різні становища при організації конвенції. Так керівником впорядчиків на залі конвенції вибраний Тамес Е. Колеман з Мадісон, Вис., якого вважають за головного Тефтового стратеґіка. Він має зв'язки з 270 західними делеґатами, з яких коло 220 зобов'язалися голосувати на Тефта. Інші Тефтові прихильники кажуть, що Тефт має запевнених 540 голосів на конвенції, тобто 64 замало, щоб дістати номінацію.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ПАРКУ

Ген. Двайт Айзенгавер (зліва), кандидат на республіканську президентську кандидатуру, розмовляє на лавці в одному з нюйорських парків з Джаном Фостеро Доллесом, республіканським спеціялістом в закордонних справах.

Договори з Німеччиною не обмежують прав президента

Вашинґтон. — Деякі республіканські сенатори пробують додати до мирових контрактів з Західною Німеччиною застереження, щоб президент Злучених Держав не висилав більше американського війська на оборону Европи. Ці наміри виявив сен. Борк Б. Гікенлупер на переслуханні сенатської комісії закордонних відносин в справі ратифікації мирових контрактів, з яких один стосується заключення миру з Західною Німеччиною, а другий допущення Німеччини до Північно-Атлантійського Пакту. Для ратифікації договорів Сенатом, вимагана згода двох третин сенаторів. Секретар стейту, Дін Ачесон, якого переслухали вже другий день у комісії, заявив, що мирові контракти не змінюють в нічому права президента висилати американські війська до Европи. Він твердить, що це право прислуґує президентові на підставі Конституції і саме в цьому місці сен. Гікенлупер висловив своє застереження. Одначе більшість сенатської комісії ставляться прихильно до предложених договорів і хочуть допомогти Західній Німеччині стати повноправною й незалежною державою. Ачесон заявив, що Злучені Держави постановили не вимагати жадних відшкодувань від німців з поточної продукції, а це згідне з давнішою заявою департаменту стейту,, що крім Америки теж Великобританія станула на такому самому становищі. Таке становище Західних аліянтів це важкий удар для Совєтів, які через східно-німецьких комуністів витягають з німецького населення останні соки, щоб заспокоїти совєтські вимоги.

Венесуеля домагається відкликання двох урядовців совєтської амбасади

Каракас, Венесуеля. — Венесуельський уряд звернувся до Москви з окремою нотою, в якій домагається відкликання двох високих урядовців совєтського посольства в Венесуелі. У ноті висловлений рішучий протест проти невідповідної поведінки совєтських дипломатів, яка загрожує відносинам між двома державами. Зокрема нота вказує на один випадок, що яскраво окреслює поведінку членів посольства. Недавно, постановою венесуельського уряду, мали бути видалені поза границі держави два совєтські громадяни, що намагалися затриматися на терені Венесуелі. Проти виселення тих двох совєтських аґентів, запротестували урядовці совєтського посольства. Вони з'явились до державного уряду безпеки, де поводили себе дуже викликуюче, пробувавши навіть вжити сили, щоб звільнити затриманих двох аґентів. Міністерство закордонних справ Венесуелі назвало цей випадок „недопускальним порушенням найзвичайніших норм поведінки дипломатів" й заявило, що воно доручило своєму представникові в Москві скласти рішучий протест і домагатися відкликання двох винуватців. — Венесуеля нав'язала дипломатичні зносини з СССР лише в 1945 році й ці зносини не визначалися теплотою. Досі між тими країнами не нав'язано якоїбудь тіснішої економічної чи культурної співпраці.

Прикордонні бразилійсько-арґентінські непорозуміння

Буенос Айрес, Бразилія. — Міністерство закордонних справ Бразилії оголосило, що, за дорученням цього міністерства, на бразилійсько-арґентінський кордон будуть послані війська. Завданням цих військових відділів буде привернути порядок, що його порушує арґентінська поліція й не допустити до випадків, що недавно відбулися в прикордонній смузі. За останній час, у низці прикордонних випадків, три арґентінські громадяни були вбиті, й два схоплені й відставлені за арґентінський кордон. У цих всіх випадках, за твердженням браилійського уряду, завинила арґентінська поліція, а дотеперішні протести бразилійського уряду не мали ніякого результату.

Утік з тюрми, замордував дівчину, дістав постріл, попав у руки поліції

Кармел, у стейті Ню Йорк. — Доналд Снайдер, який відсиджував кару тюрми за крадіж авта, втік з тюрми в Ґрін Гейвен і почав нападати на фармерські доми в околиці. Поліція слідила за ним, одначе він вживав різних засобів для свого рятунку. У домі Марвіна Арнолда, він притримав хазяйку і її доньку Нансі, приневолюючи їх відвезти його автом в дальшу околицю. Саме в цій хвилині над'їхав шкільний омнібус, а з нього вискочила друга донька Арнолдів, Бетті, яка наробила крику. Він схопив її і загрозив, що її вб'є, якщо візник омнібусу, який явився на місці, спробує його притримати. Візник вистрілив у злочинця, тоді Снайдер впхнув заграблений кухонний ніж у груди дівчини. Вона померла в дорозі до шпиталю. Злочинець, постріленний, бореться з смертю в шпиталі.

ТРУМАН ЗА ПРОВІРКУ ПОДІЙ В КОДЖЕ НЕВТРАЛЬНИМИ КРАЇНАМИ

Вашинґтон. — За порадою сен. Ричарда Б. Россела, який як голова сенатської комісії збройної служби провірював положення серед полонених на острові Кодже, запропонував переведення слідства над бунтами в тамошніх таборах п'ятьма невтральними державами. У записці, висланій до секретаря оборони Роберта А. Ловета, президент піддав думку запросити на слідство представників Швеції, Швайцарії, Індії, Пакістану й Індонезії. Він каже, що добре було б, як щоб ці країни вислали до Кодже своїх військовиків для розгляду положення й провірки, що там на ділі діється. Це була думка сен. Россела вислати військових людей тому, що вони краще можуть розуміти трудноші в бараках у Кодже ніж представники Міжнародного Червоного Хреста.

Остров Кодже був упродовж останніх тижнів видовищем заворушення комуністичних воєнних полонених, які намагалися відсунути контролю Об'єднаних Націй над табором і захопити її в свої руки. Сен. Россел, у листі до президента, твердив, що бунти серед комуністичних полонених понижають престиж Злучених Держав. „Щоб знівечити масові брехні, поширювані по світі зорганізованою комуністичною пропаґандивною машиною, я раджу щоб військові спостерігачі на високих становищах і з широким військовим досвідом з інших вільних народів у світі дістали запрошення відвідати остров Кодже для розглянення, як виконуються правила Женевської Конвенції у застосуванні до полонених, там приміщених". Россел думає, що проголошення повної правди про Кодже переконає світ про фальшивства, поширювані комуністами по світі і дуже допоможуть до зрозуміння положення в таборах.

Президент переслав копію цього листа разом з своїми заввагами до секретаря оборони Роберта А. Ловета й секретаря армії Френка Пейса. Ціль цього коку така, щоб звернути увагу світу на справжні факти в Кореї і щоб таким способом опрокинути неправду, поширювану протиамериканською пропаґандою серед китайців і північних корейців.

СТРАШНІ ЗЛОЧИНИ КОМУНІСТИЧНИХ ВИРОДКІВ В ТАБОРІ ПОЛОНЕНИХ

Острів Кодже, Корея. — Аліянтська військова сторожа, реорганізуючи величезний табір полонених комуністів та розбиваючи їх на малі групи, натрапляє на сліди жахливих злочинів, поповнених комуністичними виродками на тих полонених, проти яких були підозріння, що вони є проти комунізму. Очистивши один бльок табору, аліянтські вояки відкрили 14 страшно змасакрованих трупів. Усіх їх, після тортур, заколено ножами, задушено або прямо вбито палицями і опісля поховано в місцях, де було б важко відкайти їх. Аліянти підозрівають, що таких жертв злочинного комуністичного самосуду мусить бути багато більше. Після того, як аліянтська сторожа силою евакувала один з таборових бльоків, при чому 38 комуністів було вбитих і майже сотня поранених, полонені з інших бльоків вже не ставлять спротиву і виходять добровільно. Проте, останню ніч вони використовують для кривавої розправи над тими, яких підозрівають у відступництві від комунізму. Тепер, як тільки аліянтська сторожа починає випроваджувати полонених, десятки з них вихоплюються з рядів та з слідами терору на обличчях біжать до аліянтських вояків, прохаючи від них охорони перед їхніми звироднілими товаришами. Аліянтське командування переводить основне слідство та збирає всі докази в підготовці судових розправ і судового покарання відповідальних за ці злочини комуністичних деґенератів. Реорганізація табору продовжується.

Армія затаювала дев'ять місяців положення в Кодже

Вашинґтон. — Загрозливе положення серед комуністичних полонених на острові Кодже було відоме команді армії ще в вересні минулого року, а американські кореспонденти пробували пересилати вістки про це своєчасно, одначе цензура їх заборонила. Головою штабу був тоді лейтнант генерал Дойл Гікі, настановлений ще ген. Мек Артуром. Вашинґтонські кореспонденти великих щоденників, між ними кореспондент „Ню Йорк Гералд Трибюн" і „Шікаґо Дейлі Нюз" стверджують, що ген. Гікі забороняв тоді всякі вістки, які виявляли правдиве положення на Кодже. Таке затаювання правдивого стану довело до кризи, яка запанувала тепер, думають кореспонденти.

Червоні відновили свою пропаґандивну тактику на переговорах в Кореї

Токіо. — Після трьох днів перерви, в Панмунджом відновлено вчора аліянтсько-комуністичні переговори в справі перемир'я, а з цим комуністи відновили теж свою пропаґандивну тактику, нехтуючи пересторогами ген. Кларка, аліянтського головного команданта на Далекому Сході, що того роду поведінка комуністів може причинитися то перервання переговорів. На відновлених нарадах комуністи знову обвинувачували аліянтів за „масакру" полонених на острові Кодже. Голова аліянтської делеґації ген. Гаррісон попередив комуністів, що він знову перерве наради, якщо комуністи не мають жадних інших пропозицій, крім пропаґандивних промов.

Швеція судить сімох совєтських шпигунів

Стокгольм, Швеція. — Тут має розпочатися найбільший у шведській історії шпигунський процес, в якому судитимуть зграю шпигів, що на її чолі став Фрітйоф Енбом, а до неї належали ще його брат, його коханка, один бувший вістун та один урядовець. У Швеції скасували кару смерти і обвинуваченим грозить тільки кара досмертного ув'язнення. П'ятидесятирічний комуністичний лідер Енбом у шведській Ляпляндії давав Совєтам військові інформації про Ляпляндію і то прямо в руки совєтських представників за відповідну готівку. Ці військові інформації шкодили б державній обороні Швеції на випадок війни. Слідство в тій справі ведеться від Різдва, коли викрито цю шпигунську сімку та її заарештовано. Ембона судитимуть за шпигунство та за те, що він втягнув до шпигунської праці ще інших шість осіб. Процес розпічнеться в найближчий понеділок.

ФРАНЦІЯ ПРОПОНУЄ ПЕРЕГОВОРИ З МОСКВОЮ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Париж. — Французький уряд доручив своєму міністрові закордонних справ Робертові Шуманові поробити відповідні заходи для скликання конференції між трьома західними великодержавами і Совєтським Союзом в справі Німеччини, зокрема для перевірення можливостей вільних виборів в цілій країні та обставин, в яких можна б здійснити об'єднання Німеччини. При цій нагоді з поінформованих джерел виявляється, що при плянуванні остатньої західної відповіді на совєтську ноту в тій справі британський секретар закордонних справ Ентоні Іден був за тим, щоб запропонувати Совєтам таку конференцію і тепер французький уряд доручив своєму міністрові закордонних справ, щоб він піддержав цю пропозицію Ідена. Проте, в Лондоні офіціяльно виявснено, що в останньому часі не було жадної розмови на ці теми, а у Вашинґтоні інформують, що уряд Злучених Держав дальше обстоює свою думку, що евентуальна зустріч „чотирьох великих" могла б відбутись евентуально, але тільки після невтральної і об'єктивної перевірки можливостей вільних виборів та об'єднання Німеччини у їх висліді. Міністер Шуман, відповідаючи на рекомендацію свого уряду, висловив думку, що коли б вже така великодержавна зустріч мала відбутися, то на базі обмеженого порядку нарад, щоб виключити звичайне для совєтів пропаґандивне продовжування розмов. Даючи свої рекомендації Шуманові, поодинокі французькі міністри пропонували, щоб така конференція відбулася в найкоротшому часі, по можності ще цього місяця. Свої побажання конференції з Кремлем французький уряд піддержує з одного боку потребою протиставитись совєтській пропаґанді, а з другого підозріннями нової загрози, головно можливостями відновлення повної війни в Кореї, загострення кризи в Берліні і т. п. Крім того, французький уряд вважає, що вибір республіканського кандидата на президента в Злучених Державах, без огляду на те, чи ним буде сен. Тефт чи ген. Айзенгавер, може скомплікувати евентуальну конференцію з Совєтами, якщо не виключити її. До такого висновку приходиться головно після вибору ген. Мек Артура головним промовцем на республіканській конвенції, а европейці ще не забули пропозицій ген. МекАртура відносно поширення війни на Китай. Крім того, Франція бажала б собі розмов зі Совєтами ще перед ратифікацією мирового контракту з Німеччиною, що опісля полегшило б і саму ратифікацію, якщо б переговори не мали успіху.

Західно-німецький уряд має труднощі в ратифікації договору

Бонн. — Зусилля уряду канцлера Аденауера, щоб добитись швидкої ратифікації мирового контракту з західними великодержавами та договору про ремілітаризацію країни в рямках европейської оборонної спільноти натрапляють на серіозні труднощі, як з боку опозиційних партій, зокрема соціялістичної, так і з боку поодиноких представників самої урядової християнсько-демократичної партії. — Ці труднощі проявилися в тому, що парляментарний комітет закордонних справ насамперед відкинув пропозицію уряду, щоб обговорити тільки важливіші частини договору та рішив дебатувати над всіми його постановами. Підчас вступних дебат договір гостро критикували головно соціялісти з д-ром Куртом Шумахером на чолі, як теж представники християнсько-соціялістичного об'єднання. Обі палати парляменту відкинули теж урядову пропозицію, щоб обмежити час дебат над договорами. В критиці договору опозиція перестерігає, що ратифікація договору може спровокувати Совєтів до превенційної війни та нападу на Західну Німеччину ще заки вона виконає свою оборонну програму.

Продовжуються аліянтсько-совєтські суперечності в Берліні

Берлін. — Не зважаючи на передвчорашню совєтську ноту, в якій совєтський командант Берліна відмовляє аліянтам права до дальших військових патруль комунікаційних получень між Берліном і Західною Німеччиною, американське і британське командування продовжували свої спроби висилати такі патрулі. Проте, в кожному випадку совєтські контрольні пункти так на шляхах з заходу до Берліна, як і з Берліна на захід, зупиняли ці патрулі та не перепускали на шляхи.

Відбуваються морські маневри коло Мальти

Рим. — Відбуваються морські маневри, в яких беруть участь Франція, Греція, Італія, Англія і ЗДА вісімдесятьма воєнними кораблями та соткою літаків. Завданням маневрів — виказати, чи остров Мальта здібний оборонити комунікацію на Середземному морі, коли б якась ворожа модерна військова сила старалася спаралізувати рух на тому морі.

ЧЕРЧИЛ АЛЯРМУЄ БРИТАНЦІВ ПРО ГОСЛОДАРСЬКУ КРИЗУ

Лондон. — Прем'єр Черчил відкрито заговорив про те, що Англія щодо свого господарства стоїть „перед зрадливими дверми пастки" і що ця господарська криза навряд чи менша від тієї небезпеки, що грозила країні під час бомбардування. Прем'єр зазначив, що його слова треба брати не як осторогу, але як дійсний алярм. „Ми маємо плисти, але ми маємо плисти проти вітру", говорив прем'єр. Далі він взивав англійський нарід до згоди, щоб з успіхом перемогти цю господарську кризу, та до більшого вирозуміння для тих обмежень, що потрібні в зв'язку з господарським положенням. „Ми мусимо зорганізувати тривалу систему торгівлі між країнами нашої спілки народів та з усім світом", щоб перемогти господарські труднощі та зрівноважити англійський торговельний біляне. — Прем'єр Черчил підкреслював, щоб не боялися англійці почути правду про господарський стан країни, а пресу взивав до продовжування тієї великої відповідальности, яка стоїть перед нею в розв'язанні всіх важливих проблем своєї батьківщини.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on May 29, 1952 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОСТАННЯ ІНСТАНЦІЯ

Спір між працедавцями і робітниками сталевої індустрії та інтервенція в тому спорі президента країни опинились в останній інстанції — в Конґресі Злучених Держав. Коротка передісторія цього спору така:

Вже від деякого часу робітники сталевої індустрії, зорганізовані переважно в очолюваній Филипом Мюрейом професійній спілці Об'єднаних Сталеварних Робітників Америки (Юнайтед Стілворкерс оф Амеріка), що належить до Конґресу Індустріяльних Робітників та нараховує понад 650,000 членів, домагалися підвишки заробітної платні, мотивуючи своє домагання зібльшеними прибутками індустрії. Інтервенція різних урядових аґенцій та принагідні закони кілька разів відвертали загрозу страйку, але самого спору не полагоджено і на початку квітня той страйк таки проголошено. Тоді президент Труман в дні 8-го квітня, покликуючись на свої конституційні повновласті, рішив захопити сталеву індустрію та підпорядкувати її урядовій контролі, в останній хвилині відвертаючи страйк, що наніс би необрахованих шкод краєвій обороні.

Проти цього кроку президента виступили головно підприємці, передаючи справу федеральному судові та мотивуючи свою скаргу тим, що президент в цьому випадку зловжив своїм конституційним правом інтервенції. На цю тему та відносно інтерпретації відповідних постанов Конституції була розгорнулася широка публічна дискусія, кульмінаційною точкою якої було рішення окружного федерального судді Пайна у Вашинґтоні, що не виправдав кроку президента Трумана. Головним арґументом проти урядового захоплення контролі над сталевою промисловістю був закид, що президент Труман неправно скористав зі своїх конституційних повновластей, бо для відвернення загрози страйку не використав інших можливостей, які дає закон Тефта-Гартлі, ані теж не вважав за відповідне запропонувати інший закон Конґресові.

Від рішення судді Пайна уряд зробив відклик до Верховного Суду, який в дні 2-го червня вирішив, що захоплення сталевої індустрії урядом було нелеґальне, бо таке рішення президента Трумана без апробати Конґресу порушує Конституцію.

Після того рішення Верховного Суду досі вже 78 сталеварень перервали роботу, а шість компаній переговорювали з юнією сталеварників, але теж не договорились і дальші наради перервано на неозначений час.

На такому тлі президент Труман виступив минулого вівтірка перед спільною сесією Конґресу, рекомендуючи ухвалення закону, який дозволив би йому перебрати контролю над сталевою промисловістю і відповідно винагороджувати так власників індустрії, як і робітників. Свої рекомендації президент Труман мотивував з одного боку необхідністю вдержати так рішальну для оборони країни продукцію сталі, а з другого боку він твердив, що „відповідно запроєктований закон про захоплення індустрії може забезпечити сталеву продукцію, справедливу поведінку з обидвома партіями (працедавцями і робітниками) та заохотити до колективної умови". Президент в дальшому твердить, що кінцевою метою такого закону повинно бути „забезпечення справедливої і чесної винагороди для власників за використування їхніх підприємств під час захоплення, як теж справедлива і чесна винагорода за працю робітників". Президент вважає, що того роду закон повинен заохотити і підприємців і робітників до згідливого полагодження спору, бо на випадок захоплення і компанії і робітники дістануть менше, ніж могли б сподіватися від обопільної згоди.

Виступ і арґументи президента викликали негайно бурю коментарів, більшість з яких — як це досі показалося і в Конґресі і в пресі — не погоджуються з арґументами президента Трумана. Сенат негайно більшістю 47 голосів проти 32 відкинув рекомендації президента Трумана і опісля більшістю 49 голосів проти 30 ухвалив свою рекомендацію, щоб президент використав в тому спорі закон Тефта-Гартлі, хоч він його називає „несправедливим" і „безуспішним".

Публічна опінія ставиться до того спору насамперед як до гри, ставкою в якій є не тільки страйк або порозуміння та продукція в сталевій індустрії, але насамперед намагання обійти або бодай підважити немилий для частини робітництва закон Тефта-Гартлі, при чому президентові Труманові закидується відсутність невтральности, яку він повинен в таких випадках зберегти, натомість виразну однобічність, бо згаданий закон ухвалено в Конґресі виразно проти його волі. Звичайно, передвиборчі міркування в цьому теж можуть грати свою ролю. Проте, Конґрес, як остання інстанція в тому грізному і шкідливому для країни спорі, винесе, можна сподіватись, таке рішення, якого вимагає добро народу, а не інтереси поодиноких груп.

Викривленням історії виправдують свій імперіялізм

Загально відомо, як російські червоні імперіялісти перекручують історію України та історію українського письменства, щоб тільки перед світом „довести", що наш нарід нічого іншого собі не бажав, і не бажає, як тільки того, щоб його винищувала Москва. Тепер доносить американська преса, що Історичний Інститут при Академії Наук СССР узявся за перевірку та „виправлення" історії Криму, щоб таким викривленням наукової правди виправдати факт, що після винищення і виселення кримських татар під час другої світової війни та після скасовання кримської радянської „автономної республіки", прилучено її безпосередньо до ... РСФСР, як звичайну область.

Для розв'язки цієї шовіністичної імперіялістичної проблеми зорганізовано в Сімферополі в Криму трьохденну конференцію російських істориків під проводом академіка Б. Д. Ґрекова. На цій конференції російські історики виступали проти „перебільшеної ролі татарських ханів" в історії Криму, бо це робили давніші історики з „великої пошани до татарських буржуазних націоналістів".

За останні два роки змінили Совєти в Криму назви міст, містечок і сіл та надали їм нові найменування, які віддзеркалюють теперішній стан у Криму та мають чисто совєтське походження та російську і комуністичну приналежність.

Академік Ґреков поставив завдання перед совєтськими історикам „направити" те, що „деякі історики, наслідуючи старі традиції, передані буржуазними вченими, дивилися на старинний і середнєвічний Крим як на осередок виключно чужої культури" і тому „зовсім хибно оцінювали прилучення Криму до Росії". „Цю історичну поступову подію звичайно оцінювали як колоніяльне захоплення і як явне зло в історії населення, що жило тоді на Кримі".

Після цієї конференції появилася стаття в російському журналі „Вопроси истории", а також заговорили про цю саму справу „Правда" та „Известія", які заторкували справу давніх скитів на Україні, твердячи, що вони слов'яни. Цікаве одначе те, що ніхто не згадує, які це були слов'яни, бо для всіх них ясне, що як слов'яни, то значить предки теперішніх панів Росії і України — росіян.

Та найцікавіше в цілому тому русі до фальшування історії це те, що всі російські спотворення історичної правди на ніщо не придаються червоній Москві, бо ось ця сама „Правда" мусить писати про те, що і в Україні і в Грузії партійні комуністичні організації стоять на низькому ідеологічному рівні. І такі жалі друкуються в одному тижні аж про три „союзні" республіки, бо найновіше число „Правди" нарікає вже й на Кірґізію, де історична наука також робить ухили та не хоче підкреслювати того, яку то „проґресивну ролю" відіграла Росія, коли зволила підбити бідних кірґізів. Нарікає „Правда" й на те, що осетинці неблагонадійні, бо і в них багато партійних рабітників, що й досі „сумнівні щодо політичної благонадійности".

Поневолені червоною Москвою народи борються, як тільки можуть, проти московського кнута і не здають своїх позицій, хоч комуністичні окупанти вже більше як трицять років винищують навіть найменший прояв самостійности у них, та повчають своїх рабів, що Москва принесла підбитим народам не неволю, тільки „поступ" і „рай". І нехай хто скаже, що червоні росіяни різняться чимнебудь від царських, про яких наш геніяльний поет Шевченко писав ще 1845 року такі слова:

Просвітились!.. Та ще хочем
Других просвітити,
Сонце правди показати
Сліпим, бачиш, дітям.
Все покажем, тільки дайте
Себе в руки взяти:
Як і тюрми мурувати,
Кайдани кувати,
Як їх носить і як плести
Кнути вузловаті. —
Всьому навчим, тільки дайте
Взяти свої гори,
Останні, бо взяли вже
І поле і море!

(„Кавказ")

Та Шевченко знав і єдину розв'язку проблеми поневолених народів. Він кликав до кавказців, коли їх Росія поневолювала:

Борітеся — поборете!
Вам Бог помагає;
За вас сила, за вас воля
І правда святая!

Іван Кедрин

Українсько-жидівська сучасність в тіні минулого

2.

До тих історичних творів, які прийняли правильний критичноаналітичний підхід до минулого, треба зарахувати „Історію Жидів" Абрагама Леона Сахера*). В окремому уступі п. з. „Богдан Хмельницький" читаємо там м. ін. таке: „Коло половини 17-го сторіччя навіть Польща перестала бути прибіжищем терпимости. Клер, сувора і нетолерантна каста, включив себе в сам осередок політичного життя, а єзуїти здобули повну контролю над вихованням. Німецькі міщани, болюче терня в боці жидів, були сильніші й безоглядніші, як колинебудь. Жиди продовжували служити шляхті, як збірщики податків, пахтярі, банкірі, особливо ж економи й наставники в їх мастках. Але на цих становищах, причинюючись до збільшування її (шляхти) сили, вони стягали на себе щораз більшу ненависть народу. Селяни, що були експлуатовані шляхтичами, ненавиділи їх, як інструмент тиранії цих останніх. Завзяття поміж клясами і віровизнаннями ніде не було таке велике як над Дніпром де жили Запоріжські козаки. Ці суворі вояки, що служили яу щит проти татар і турків, користувались насправді автономією під владою отамана, що його самі вибирали. Вони ненавиділи поляків, що, як католики, глумились над їхньою греко-православною вірою, і як поміщики — душили їх. Але їх гнівні настрої стократно більше зверталися проти жидів, які у великому числі жили в Україні і так часто ставали інструментом шляхетської тиранії. У 1648 році прийшло до неминучого повстання козаків. Воно вибухло за їх вождя Богдана Хмельницького, одної з чільних постатей 17-го сторіччя. Богдан був людиною хороброю, вмів боротися з трудностями, був з природи генієм воєнного діла, але був чоловіком імпульсів із необузданою жорстокістю. Він розпочав бунт не тільки як борець за народні права, але як ображений вождь, що шукав помсти за особисті кривди, що їх зазнав з рук поляків і жидів. Польський шляхтич, що на його мастках він жив, вкрав йому його господарство та казав сікти різками на смерть його малого сина. Деякі жиди мабуть шпиґували його і штовхали в трудноці з його польськими вельможами. Він прагнув помсти на всіх членах ненависних рас. Доля кинула йому під ноги жертви. Він зумів здобути перемоги над найкращими польськими збройними силами. Коли він тріюмфував, кріпаки піднімались всюди проти своїх гнобителів. Страхітлива сила револьти була без прецеденсу. Із домів і замків не залишався камінь на камені. Цілі оселі були зрівняні з землею. Польських шляхтичів вбивали, палили, здирали з них шкіру, різали на кусні. Католицьких духовників вішали на деревах разом із свиньми і жидами ..." В дальшому, жидівський історик каже, що та жидівська катастрофа була така страшна, що жиди, які врятувалися, щораз більше шукали рятунку і розваги в релігії.

Не входячи в подрібний розгляд тверджень того жидівського історика, треба признати, що його підхід — поважний. Не знаємо, які жидівські рецензії появились на ту „Історію Жидів" А. Л. Сахера. Але ось д-р Яків Шацке, тепер голова жидівського Пен-Клюбу в Ню Йорку, колись знайомий Івана Франка і приятель Богдана Лепкого, що українську історію і культуру студіює з оригінальних українських джерел, — видав ще у 1936 р. у Вильні книжку-коментар до історії іншого жидівського історика, Натана Гановера, спеціяльно про часи Хмельницького. Д-р Я. Шацке покликується в свому творі на голоси Костомарова, Куліша, Грушевського, Драгоманова, Франка і Липинського, а також цитує славного французького інженера-хронікаря Боплана, що був в Україні за Хмельницького. Із польських джерел д-р Я. Шацке покликується на Яблоновського й Ольґерда Ґурку. Усіх цих учених покликує жидівський діяч-дослідник на свідків, що Натан Гановер не мав історичної рації, характеризуючи Богдана Хмельницького як нібито хижака й авантюриста, таксамо, як не мав рації, називаючи спольщеного князя Вишневецького приятелем жидів. І за цю відвагу сказати непопулярні на жидівській вулиці слова історичної правди, д-р Я. Шацке страшенне натерпівся від своїх земляків, — аж до останнього часу. Бо ось ще 25 квітня ц. р. жидівський щоденник „Туґ" у Ню Йорку вилаявся на д-ра Я. Шацке, у статті „На шляхах жидівської історії". Цікаво, що автор тієї статті, один із редакторів названого щоденника, Мордехай Данціс, навіть не полемізує по суті, тільки просто зараховує названого жидівського діяча до течії „неуцько-простацького р а д и к алізму", пише про нього, як про „історика" в лапках та приписує йому ролю наче б адвоката Хмельницького, Ґонти і гайдамаків. Водночас, невідомо чому, названий автор нападається на жидівського діяча за те, що большевики поставили пам'ятник Хмельницькому у Львові, чим „увіковічнили різуна жидів" ...

Автор цих рядків рішуче не має на цілі боронити одного жидівського діяча перед другим, тим більше, що той жидівський діяч цього не просив, ані напевне собі цього не бажає. Що більше, свідомий того, що така оборона була б медвежою прислугою, бо могла б лише ще більше насторожити тих жидів, які вважають, що поміж жидами й українцями м у с и т ь бути прірва і що кожне слово, сказане жидом солідарно з українською наукою, дискредитує того жида так само, яд кожне слово українця, сказане у користь жида. Ні, д-р Я. Шацке тут ні при чому. Ні-при-чому теж лучити пам'ятник, що його московські большевики ставлять Хмельницькому, з погромом жидів. Адже цей пам'ятник у Львові, як і той, що стоїть в Києві на Софійському майдані, здвигнений царським урядом, торкається виключно Переяславської угоди з 1654 р., дарма, що Богдан Хмельницький гірко, хоч запізно, каявся. Річ не в особах жидівських полемістів, а в існуванні двох історично-аналітичних м е т о д: Метода, яка наближує жидівський і український світи під кутом нинішнього інтересу обох народів, роблячи приступнішою і легшою дискусію і на минулі і актуальні справи, і метода, яка віддалює ці світи, вносячи моменти дальшого загогнення. Ми не живемо сьогодні в половині 17, тільки в половині 20-го сторіччя. Вирішування релігійних і соціяльних спорів кожем віджило, що-правда, також у 40 р.р. нашого сторіччя, але тільки за того варварського тоталітарного режиму, що його ніодна людина поза світом тоталітарної варварії не похвалює. Сьогодні і жиди і українці терплять від існуючого совєтського тоталітарного варварства і стоять перед тими самими проблемами будуччини: створення нового ладу, побудованого на тезах волі народів, взаємної пошани та повної толеранції. Україна змагає до тієї волі і ставить собі за єдиний взір — сучасну, модерну демократію. І в Україні, хоч існує вже самостійна держава Ізраїль, житимуть також жиди. Чи вирішування проблеми співжиття народів в другій половині 20-го сторіччя має іти під кутом проблематики середновіччя, що спізнилося тоді на европейському Сході на 200 літ?! Здається, що існують і цікавіші теми і актуальніші, існують теж такі підходи, що, навіть розглядаючи середнєвічні страхіття, можна робити це спокійно, для добра обох народів.

*) "A History of the Jews" by Abram Leon Sacher, Ph. D. formerly associate in European History at the University of Illinois. Published by Alfred Aiknopf — December, 1935.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

Румунське товариство по зміцненню зв'язків з Совєтським Союзом починаючи з 26 травня влаштувало в Румунії декаду Української СССР. Завданням декади було „широке і різностороннє ознайомлення трудящих Румунії з успіхами промословости, сільського господарства, науки, мистецтва і літератури Української ССР, досягнутих українським народом в братерській сім'ї народів Сов. Союзу". Із Києва в Будапешт для участи в декаді приїжджали композитор Штогренко, поет Малишко, артист Крушельницький, художник Хмелько, учителька Постнікова, шахтар-герой Міхеїв, колгоспниця, героїня соціялістичної праці Долинюк, а також український державний народний хор під керівництвом композитора Вірьовки.

В Одесу з північних морів повернулась китобійна флотилія „Слава". Капітан флотилії Соляник сказав, що рейд приніс державі 100 мільйонів прибутку. Як завжди, китобійна флотилія „випередила по кількості добутого жиру багато чужоземних флотилій, що були в Антарктиці".

Атристові С. Бондарчуку, що в новому фільмі Київської кіностудії „Тарас Шевченко" грав образ поета, Президія верховного совєта СССР присвоїла почесне звання народнього артиста СССР. В фільмі, до речі, показано не так Шевченка, як „благодатний" вплив російського народу на культурне й політичне життя українців.

Секретар Херсонського обкому партії В. Онищенко 16 травня в „Правді" надрукував велику статтю про завдання розвитку бавовництва на півдні України. Вже п'ятдесят років як в південних районах України освоюється ця рослина. В. Онищенко пише: „Бавовник в нашій області став провідною культурою. Посівна площа його збільшується з року в рік і тепер займає 40% всієї площі, зайнятої під бавовник на Україні. Багаторічний досвід показує, що в Херсонській, Запоріжській, Ізмаїльській, Миколаївській областях бавовник знайшов для себе врожайний ґрунт і сприятливий клімат."

Після гострої критики московською „Літ. газетою", російським часописом в Києві „Правда України" і журналом „Більшовик України" монографій Іщука про Л. Українку і Є. Кирилюка про Т. Шевченка в Києві відбулися покаянні зібрання „злочинців". Відкриті партійні збори Інституту української літератури ім. Тараса Шевченка Академії Наук визнали критику монографії Є. Кирилюка справедливою. Недоліки свідчать про те, що автор „ще не до кінця переборов поважні ідеологічні помилки, що були в минулих його працях". В окремій резолюції партійні збори звернули увагу Є. Кирилюкові на необхідність для нього „цілковитого переборення рецедивів помилок буржуазно-націоналістичного характеру". Об'єднане засідання комісії теорії літератури союзу укр. письменників і редакційно-видавничої ради „Держлітвидаву" також визнало правильною критику монографії Іщука. Йому запропоновано „врахувати при дальшій праці критику монографії пресою і в виступах на засіданні".

Поет С. Олійник написав віршами лібретто опери на п'єсу О. Корнійчука „В степах України". Київський композитор Оскар Сандлер написав музику опери. Московський музичний театр ім. К. Станіславського прийняв твір до постановки.

Редакція „Перця", одиного на підсовєтській Україні гумористичного журналу, приступила до масового випуску популярної бібліотеки сатири й гумору. Вже вийшли книжки Ґалана, Воскрикасенка, Олійника, Білоуса. Скоро вийдуть фейлетони О. Вишні. В Україні можна „сміятись" лише з „Уол-стріту", „капіталістів" і „буржуазних націоналістів".

(ЛЛ)

Йосип Сірий

ОКСАНКА

(Спогад з визвольних змагань України)

(3)

— А що чувати в світі? — спитала після мовчанки бабуся.

— Покищо спокійно. Мають організувати велику українську армію, от незабаром і наша дивізія вирушить на Україну.

— Великі події відбуваються в світі, а ми тут в лісі нічого не знаємо, нічого не читаємо, помало дичіємо. Читати, на жаль, теж не маємо що ...

— Я можу служити книжками. У нас є велика бібліотека та часописи маємо також ...

— Буду вам щиро вдячна.

— А може маєте історію України, я б дуже хотіла то все прочитати, таке гарне ... про козаків ... бабуся багато мені розказувала про нашу минувшину, — залепетала Оксанка.

— Радо виконаю ваше прохання, бо історію України маю власну і з приємністю вам дам.

— Дуже дякую, — і Оксанка почервоніла.

— Я теж щиро вам дякую, — сказала бабуся, — отож засадимо нашу дикунку за книжки.

— От вже і дикунка, — пробувала образитись Оксанка.

— Не ображайся на бабцю, я тобі, дитино, злого не бажаю, лише прошу тебе бути більше обережною ... Тепер воєнні часи, всякого народу скрізь безліч бродить, а ти сама блукаєш, як не в лісі, то над річкою ... Це небезпечно ... — і звертаючись до Харченка додала, — От недавно якийсь вояк налякав її під час купання ... Несподівано виїхав на човні із за корча, коли вона після купелі відпочивала.

Харченко усміхнувся. Оксанка притулилась до бабусі, щось їй шепнула і почервоніла.

— Он як! То це ви, пане поручнику, лякаєте дівчат, — жартівливо почала бабуся, — глядіть но мені ...

— Я ніколи не думав, що можу в білий день побачити русалку.

— Це дійсно неймовірне, — в білий день побачити русалку, — бабця щиро засміялась і притулила до себе Оксанку, — Ох, ти моя русалонько, бач яка ... і не сором тобі перед паном поручником ...

Оксанка зірвалась і побігла в хату.

— Бачте, яке воно дике. Але це дуже миле дівчатко, добра душа, вдалась в покійну маму ... Ви б заходили до нас та помогли підучити мою русалку.

— Я дуже радо, як тільки позволить час. А тепер позволю собі подякувати за милу гостину і попрощати, бо вже мені час ... — сказав встаючи Харченко.

— Нам дуже приємно буде бачити вас в нашій тиші. Оксанко, Оксанко! ходи, дитино, бо пан поручник вже відходить.

В дверях показалась Оксанка. Харченко попрощався.

III.

Сьогодні мала відбутися четверта з ряду лекція історії України. Харченко звик кожну вільну хвилину присвячувати Оксанці, боявся стратити хоч частину вільного часу без Оксанки. Ця дівчина глибоко запала в душу молодого вояка, який в життю завше шукав чогось надзвичайного, ориґінально-гармонійного; мріяв і снив про таку дівчину, яку оце, як йому здавалось, ласкава доля призначила для його високих духових поривів. Харченкові видавалось, що Оксанку він знає давно, що це його стара мрія, яка перетворилась в дійсність.

Вже видно ліс. За кілька хвилин Харченко був в лісі і знайомою доріжкою наближався до хутора. Назустріч біг Моко і приязно махав хвостом.

— Моко, Моко! Що нового на хуторі? — питав Харченко розумного пса.

Моко махаючи хвостом, якби хотів сказати: „Не бійся, нічого лихого не сталося". Харченко погладив пса, а Моко несподівано, радісно, загавкав і побіг великими скоками до хати.

Оксанка вже знала, що це прийшов її симпатичний учитель, вона вийшла йому назустріч.

— Пане поручнику! Не гаймо часу, сьогодні чудова погода, — говорила вітаючись Оксанка, — бабуся згодилась відпустити нас на цілий день до лісу. Я приготовила їжі і пиття повну торбу ... Добре, пане поручнику? Що?

— З насолодою приєднуюсь до такої пропозиції, але, насамперед, хотів би привітатись з вашою бабцею, — відповів Харченко.

— Очевидно, очевидно, ходім скоріше, — лепетала Оксанка.

Бабуся зачувши голоси, вийшла з хати.

— Бабусю, ми підемо в ліс, пан поручник згодився.

— Можете влаштувати прогульку до лісу, очевидно з переведенням лекції, — і звертаючись до Харченка додала, — тільки прошу уважати на цю зірвиголову, щоб не дряпалась за ягодами на високі дерева ...

— Не бійтесь, бабцю ,ви ж приставили до мене, за сторожа, військовика, то ж все буде згідно з військовими приписами.

— Ох, ти моє козеня!

— Отож будете пильнувати мене, як нянька ... Ха, ха, ха! Пан поручник за няньку. Але я принесу торбу з харчами, — і вона вибігла.

— От така, як бачите, — напівсердито, напівжартуючи говорила бабуся.

— А от і я, — вибігла з хати Оксанка, — ходім. Допобачення, бабцю, — Оксанка обняла стару за шию і міцно поцілувала, — моя бабусенька-матусенька, — і знов почала обіймати бабцю.

— Та залиш мене, шибенику малий ... Ідіть та довго не баріться.

— Добре, добре, бабцю. Ходім.

— Тим часом бувайте здорові, — попрощав Харченко.

— Ідіть здорові!

— А ти, Моко, куди, не можна, — ласкаво заговорила Оксанка до пса, — ти ж мусиш пильнувати бабцю, розумієш, Моко? — Оксанка погладила пса, Моко лизнув руку своєї пані і покірно відійшов на бік.

— Дайте, панно Оксано, вашу торбу.

— Ага, так, так, нате ... це ж належить до обов'язків няньки, — Оксанка усміхнулась своєю чарівною усмішкою, яка робила на її лицях дві маленькі милі ямочки.

— Ліпше я буду вашим адьютантом — це краще звучить, як нянька.

— Хіба ж у жінок бувають адьютанти?

— Чому б ні, деякі королівни мали своїх адьютантів.

— То ж королівни, а я ...

— Ви ж моя королівна ... — сказав Харченко і глянув їй в очі.

Оксанка почервоніла і замовкла. Ішли мовчки.

— Сьогодні підемо до зломаного ясеня, що там на полянці, — перервала мовчанку Оксанка, — там дуже гарно.

— З приємністю, — відповів Харченко.

— Я буду за провідника, — говорила далі Оксанка, — я знаю ліс так само добре, як свою кімнату.

— З повним довір'ям піду за своїм провідником.

Незабаром вони вийшли на поляну. З поблизьких корчів злетіло кілька пташок і розмістились на дереві, приглядаючись до новоприбулих.

Оксанка сягнула до кишені і витягла кусок хліба — покришила та простягла до пташок на руці. Синички почали перелітати з галузки на галузку, наближаючись до Оксанки. Одна сміливіша заточила коло над головою Оксанки і сіла їй на плече, а потім перелетіла на руку. Друга просто вхопилась маленькими лапками за мізинець Оксанки, щоб якнайскорше вхопити клаптик хліба. Оксанка усміхнулась до своїх малих приятелів.

Харченко залюбки дивився на небувале видовище. „Як у байці... як у байці", — думав він.

Решту хліба Оксанка виложила на пеньок ... „Їжте самі, — промовила вона, не маю часу, сьогодні, з вами бавитись ... Вачите — на мене чекає нянька" ...

ЕКОНОМІЧНІ ПІДСТАВИ САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНИ

(Доповідь проф. Володимира Тимошенка в НТШ).

Дня 28 травня 1952 р. дійсний член НТШ професор Стенфорд Університету в Пальбо Альто, Каліфорнія, Володимир Тимошенко, виголосив доповідь на тему: „До економічних питань України". Доповідь була влаштована заходами Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку.

Основними питаннями, якими займався доповідач, були: чи Україна має економічні підстави до існування, як окрема держава? Чи можливо Росії існувати без українських земель? Чи не мала б Україна труднощів з позбуванням лишків своїх сільсько-господарських і промислових продуктів у випадку відокремлення від Росії?

На перше питання дав доповідач позитивну відповідь. Україна така багата на сільсько-господарські продукти, на родовища корисних копалин, що має в найповнішій мірі економічні підстави самостійного існування. Промисловість України розвинута задовільно. Головно продукція вугілля й заліза стояла в останній третині 19 і в початках 20 ст. на першому місці в межах тодішньої російської імперії. Україна продукувала величезні маси збіжжя та 3/4 цукрових буряків цілої Росії в межах до першої світової війни.

Совєтська влада намагається в дуже яскравий спосіб унезалежнити терени корінної Росії від українських природних ресурсів. Завважується розквіт по-за межами України цих галузей промисловости, у яких домінувала Україна. Це явище кидається в очі, коли за совєтськими 5-річними плянами і за асиґнуванням на розбудову промисловости по-за межами України, Совєти розбудували важку промисловість в московському центрі, не зважаючи на брак вугілля в Московщині. Участь України в загальній вартості промисловости Совєтського Союзу знизилася вже в 1937 р. до 18 відсотків. За час 3-тої і 4-тої п'ятирічок участь України дальше зменшилася. В часі третьої п'ятирічки не було вже підприємства на Україні, яке не було б дубльоване поза українською територією. Вкінці четверта п'ятирічка дозволила лише відбудовувати знищені в часі війни підприємства на Україні, але не асиґнувала жадних кредитів на нове будівництво на Україні.

Не зважаючи на значний ріст населення України наслідком прилучення нових областей на заході, участь України в промисловості цілого СССР дальше впала і виносить під сучасний момент не більше 15 відсотків.

Розбудова російського промислу поступає коштом українського селянства.

Якщо б прийшлося відповісти на питання, яка ще тепер залежність російської господарки від України, то ствердити треба, що приблизно 1/6 частину вугілля бере Росія з України (колись 2/3), майже половину чавуну, дуже багато цукру. Якщо мова про цукор, то тут не бачимо такої виразної тенденції унезалежнення від України, тому, що кліматичні умови Росії не такі пригожі для цукрового буряка, як в Україні. В загальному економічні зв'язки Росії з Україною ще досить сильні.

В питанні експортових можливостей України у випадку незалежности, легко буде вивозити збіжжя й цукор (хочби до Росії), зате можуть бути труднощі з ринками збуту для вугілля й заліза.

Свої інтересні виводи закінчив проф. Тимошенко загальним ствердженням, що економіка показує межі можливости осягнення політичних чи національних цілей українського народу.

Після доповіді розгорнулася незвичайно жива дискусія, в якій забирали слово пп: Ржепецький, Зайцев, Косаренко-Косаревич, М. Єфремов, Петриченко, Бобровський, Чубатий, Величківський, Пизюр, Герасименко, Душник, Р. Білинський, Борецький. Дискутанти порушували питання причин перенесення промисловости з України на неукраїнські терени, чи така економічна політика є доказом, що Москва приготовляється на всякий і найгірший випадок — на втрату України, чи можливі є інші причини такої економічної політики Росії. Обговорювано також справу безмежних використовуваних досі невільничою працею засланців мінеральних ресурсів Півночі. В дискусії порушено принципіяльне питання а то чи розглядати справу можливости економічної самовистарчальности Росії без України, чи навпаки: України без Росії. Перше ставлення справи більш інтересне для американців. Треба прослідити питання, чи для Америки буде кориснише економічно, мати до діла з великою Росією чи з низкою менших держав, які могли б і повинні повстати на території Совєтського Союзу. Приклад Центральної й Південної Америки з кільканадцятьма меншими державами промовляв би за тим, що розчленування Росії може лежати в екномічному інтересі Америки.

Доповідь проф. Тимошенка стала справжнім форумом українських економістів на тему господарської майбутности України. Всі присутні висказували побажання, щоб улаштувати семінар при НТШ на тему економіки України.

Після доповіді розвинулася приватна гутірка, в часі якої професор В. Тимошенко зазнайомлювався з українськими науковцями.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бісмарк, Норт Дакота

Постає Відділ У. К. Комітету.

В час, коли пишемо ці рядки, в місті Бісмарк, в стейті Норт Дакота, відбуваються спішні приготування. Це — місцеві укр. громадяни д-р А. Жуковський та о. Дмитро Савка, зі своїми помішниками, готуються до пройому поважних гостей, — бо на неділю, 15 червня ц. р., до міста Бісмарк мають з'їхатись представники українських колоній, що розкидані в Північній та Південній Дакоті та одинокі громадяни цих стейтів, щоби заложити в Норт Дакоті, у м. Бісмарку, Відділ Укр. Конгресового Комітету.

Здавалося б, що подія ця не є аж так важлива, бо на сьогодні маємо в ЗДАмерики майже 80 Відділів Украніського Конгресового Ком., між тим, заложення такої національної централі в Дакоті мусимо спеціяльно відзначити і вітати.

Річ в тім, що українці розселені в Америці дуже нерівномірно: в той час, коли східні стейди і міста заселені дуже густо, чим далі на Захід, тим людей наших в тих стейтах все менше та менше. Правда, тут діє загальний закон колонізації, коли приїзжий елемент, не знаючи терену, тримається інстинктовно тої землі, де вперше ступила його нога. Тому-то в стейтах Дакота не тільки українців мало, — це взагалі ще досить слабо заселені терени.

А все ж, за підрахунком о. Дмитра Савки, в цих двох стейтах та ще в третьому такому ж, — Монтані, — мешкає до тисячі українських родин, між ними й немало новоприбулих, себ-то разом яких 4—5 тисяч наших людей. Це уже така кількість, що може й повинна мати свою місцеву національну організацію, бо не сумніваємось, що така громада людей могла би брати певну участь в загально національним життю, а, з другого боку, ненормально, щоб вона була цілком ізольована від цього життя.

Ця ізольованість тим менш оправдана, що на тих теренах (разом з Монтаною), маємо все ж і представників нашої інтелігенції: працюють там наші душпастирі (п'ять укр. священиків) та шість лікарів. Є там і представники інших інтелігентних професій, що ближче виявиться, коли почнеться на місці національна праця.

Правда, ця праця, при такій віддалености й розпорошенню, не буде легка, але місцеві обставини вкажуть, в якому напрямку вона мусить йти. Тут, з признанням, мусимо відзначити уже початки тої праці: Так, о. Дмитро Савка, на Різдво цього року, заініціював надавання радіопередач для українців в обох Дакотах та Монтані, з радіовисильні в Дикинзон, висилаючи своє перше глибокозворушливе слово з нагоди свята Різдва Христового. Гадаємо, що цей початок треба підтримати, як такий, що спеціяльно надається для території великого розпорошення наших людей.

Зрештою, на те й зберуться у неділю, 15 ц. місяця представники цих теренів, щоб зясувати й намітити ту працю, яка буде можлива серед тамошніх обставин та в тих умовах.

Ми ж, з свого боку, громадяни інших стейтів Америки, будемо з повною доброзичливістю приглядатись до перших кроків нової організації, підтримуючи всіляко її наміри й бажаючи повного успіху у її важливій та шляхетній праці...

М. С.

Міжнародна Виставка в листопаді

Щороку в Ню-Йорку відбувається виставка жіночого мистецтва і робіт, що її влаштовує Міжнародний Жіночий Інститут. Уже двадцять восьмий рік добрих півтора-два мільйони людей переходять через величезний голл на Медісон Авеню, переглядаючи виставлені роботе жінок усіх національностей — від японців до італійців, від росіян до еспанців.

Українки теж давно вже беруть участь у цих виставках. Небіжчиця п. М. Скубова була переважно тим мотором, що рухав і двигав такі виставки протягом багатьох років. Пізніше, її донька п. Іванка Скуба-Черняк не раз бралася до того самого завдання. Останній раз — перед кількома роками — українців на цій виставці зорганізували кілька жіночих організацій і окремих осіб.

Цього, 1952-го року, йдучи за напрямком з'єднання і консолідації жіночої праці назовні, що його приклад подало Об'єднання Українських Жіночих Організацій Америки, створено спеціяльний Виставовий Комітет, де беруть участь всі чотири центральні жіночі організації, а також Ліґа Української Молоді Північної Америки, ООЧСУ, СУМА, Негайна Поміч та Марійська Дружина.

Але одного бажання, навіть і спільного, замало для того, щоб та чи інша народність могла вже взяли участь у Міжнародній Жіночій Виставці: Міжнародний жіночий Інститут побудував свою працю так, щоб уже наперед забезпечити собі певну фреквенцію одвідувачів, а тому тільки та народність може мати право на свій стенд на галі, яка продасть не менше як 2.500 білетів. Таким чином,всі жіночі організації інших національностей уже працюють над тим, щоб дістати свою публіку — щоб мати це право на стенд, щоб вирахуватися перед М. жін. Інститутом у тому, що ці 2.500 білетів уже продано, витрати покрито і дана національність може мати стенд на галі.

Тому наше громадянство не повинно дивуватися, коли до нього тут і там будуть підходити пані і пропонувати купити квиток на концерт і виставку, що відбудуться аж у листопаді. Це не непотрібна метушливість жінок, які хотять щось зробити завчасно, а тільки необхідна і подиктована умовинами виставки тактика тих жіночих організацій, які беруть участь у виставці. Тому треба, щоб кожен спокійно взяв такий білет, спокійно заховав його у певному місці і прийшов би на український концерт і на всю виставку, що триватиме тиждень. До того ж ті, що куплять білети зараз, мають знижку, бо платять тільки 75 центів за білет, який при касі коштуватиме 90 центів...

Кожна національність, що матиме свій стенд на виставці, має право зробити один концерт з годинною програмою. Це також буде тим моментом, який сприятиме пропаганді українського мистецтва на цьому великому форумі.

На стенді і всередині його буде виставлено зразки того українського мистецтва, що культивується і культивувалось жінками, їх смаком, їх руками. Вишивка, кераміка, різьба, навіть килими, що їх поруч з чоловіками ткуть і наші жінки, — все це буде на стенді. Для добору кращих експонатів, що цілком відповідали би стилем і виконанням справжньому мистецтву українського народу, — буде запрошено спеціяльне жюрі із фахівців.

Крім того, при українському стенді, як це є в практиці інших національностей, буде і продаж мистецьких виробів, що їх Виставовий Комітет візьме на комісійних засадах.

Треба сподіватися, що українська громада Ню-Йорку зрозуміє вагу і користь такої виставки і широким закупом білетів на неї допоможе жінкам гідно зарепрезентувати українське народне мистецтво, — мистецтво, яким ми можемо пишатись і яке спокійно може витримати конкуренцію інших нардів, — на цій Міжнародній Жіночій Виставці у листопаді 1952-го року.

Л. І.

Читайте українські книжки до просвіти, а просвіта — це сила!

Клівленд, Огайо

„Запорожець за Дунаєм".

Заходом Українського Народнього Хору при О. Ч. С. в Клівленді була виставлена оперета Артемовського „Запорожець за Дунаєм", що від часу її появи (1863 р.) не сходить з театральних дощок і яка, попри деякі недостачі та чужі впливи та манєри, може досі вважатися єдиною справжньою національно-українською оперетою. Вистава пройшла назагал задовільно, хоч переважаючою частиною виконавців були аматори. До успіху в першу чергу причинилися запрошені артисти-співаки з Дітройту в особах Наталії Носенко та Ігоря Зайферта.

Н. Носенко ми бачили й чули завжди в ролі Оксани, яка саме й підходила до її милозвучного дзвінкого голосу, тому цікаво нам було почути її в партії Одарки, яку вона співала в Клівленді мабуть перший раз. З цеї партії, треба признати, вона вийшла блискуче. Її голос начебто прибрав драматичну закраску з великою скалею тонів та динаміки особливо в другім дуеті та в кінцевій пісні.

Ігор Зайферт, ліричний тенор з високою тесатурою, чуттям і культурою. Він також добрий артист, що не все йде в парі з голосом. В дуеті з Оксаною він захопив слухачів технікою свого голосу, де на тоні високе „соль" видержав фермату, переходячи динамічно з форте до піяніссімо в слові „кохана", куншт, що не завжди вдається. На нашу скромну думку придалось би повільніше темпо „Ластівко моя прекрасна", а то диріґент ледви вспів удержати в темпі оркестру. Молитва в його інтерпретації вийшла чудово. Жалко, що цей артист працює важко на т. зв. нічній шихті, що ніяк додатно не відбється на його голосі.

Також запрошений з Дітройту артист М. Кавка відіграв ролю Селі-Аги з повним хистом, хоч в його характеризації був слідний деякий шарж.

З аматорів на перше місце вилився Я. Сітельників у ролі Карася. Вклавши багато праці, як

(Продовження на стор. 4)

Листування Редакції

А. Д., Канада: Надіслані нам матеріяли ми радо використали б. Проте, факт, що нам переслано відбиту на друкарській машинці копію тих статей, викликає в нас здогад, що ті самі статті були вислані теж до Редакцій інших газет. Діло в тому, що наші пресові органи все ще такі скромні своїми розмірами, що було б прямо гріхом друкувати ті самі речі і занімати тими самими статтями місце в кількох часописах. Крім того, вже теж з чисто професійних міркувань нам залежить на оригінальних і виключних матеріялах, а не на своєрідних „пресових службах". Буває теж, що ми дістанемо оригінальний матеріял і щойно з часом переконуємося, що копії того самого були розіслані теж до інших редакцій. Тоді ми, звичайно, ставимось з застереженнями теж до всіх інших матеріялів, надсиланих таким автором. Буває, що одну і ту саму справу треба заторкнути в усіх газетах. Тоді треба виразно зазначити, що копії статті чи повідомлення вислано до інших газет, хоча навіть в таких справах можна написати кілька оригінальних статей, обговорюючи ту саму тему в різній формі та в різному освітленні. Це, звичайно, не відноситься до всіляких офіціяльних комунікатів, резолюцій і т. п., тільки до їх коментарів і насвітлень.

ПОШТА У.Н.СОЮЗУ

М. Р., Трентон. — Вашого листа розуміємо так: платите вкладки за брата і маєте його „ендавмент" грамоту, на якій мама є спадкоємцем. Бажаєте запоруки, що Вам колись звернуться вкладки, які вплачуєте за брата.

Таку запоруку може дати Вам тільки Ваш брат, бо статут постановляє, що ніхто не може користати з грамоти за життя члена тільки член. Це значить, що тільки брат може дістати готівку за „ендавмент" грамоту, якщо вона буде виплачена за його життя. І тільки Ваш брат може дістати зворот готівкою, якщо вкладки не будуть заплачені.

Це, що Ви маєте його грамоту, не дає Вам ніякої запоруки, бо брат може дістати дуплікат грамоти.

Остається питання, чи можете дістати посмертну допомогу в разі смерти брата перед виплаченням грамоти. Щоб Ви були спадкоємцем, Ваш брат мусить підписати аплікацію про зміну спадкоємця.

Остаточно, чи Вам звернуться вкладки, залежатиме від доброї волі Вашого брата, бо теж і вплата вкладок за нього є виключно доброю волею з Вашого боку.

С. К., Питсбурґ. — Запитуєте, чому вкладка подана на Вашій грамоті, різниться від вкладки, яку побирає від Вас секретар Вашого відділу, бо платите менше, як подано в грамоті.

До вкладки, що подана на грамоті, входить теж оплата за „Свободу", бо статут постановляє, що оплата за „Свободу" є частиною вкладки. Ви не дістаєте „Свободи" і не платите за неї 50 центів місячно, бо конвенція звільнила від цього обов'язку членів, народжених в Америці.

Це відноситься і до неграмотних членів, бо вони теж звільнені від оплати за газету, але на їх грамотах ця оплата включена до вкладок.

В. К., Скрентон. — Чи конечно вимінювати грамоти молодечого департаменту, щоб набути права повнолітних членів по досягненні 16 років життя?

Неконечно. По досягненні 16 років життя, член молодечого департаменту може підписати умову, що буде доплачувати 15 центів місячно на фонди, а це дасть йому всі права повнолітнього члена. Таким чином він задержує грамоту молодечого департаменту і не поносить ніякої втрати, яку звичайно потягає за собою виміна грамот.

Члени молодечого департаменту, що мають грамоти в клясі I., повинні виміняти ці грамоти і перейти на грамоту повнолітної кляси, бо грамоти в клясі I. не мають зворотів готівкою а тільки „кредит" при переході до повнолітнього членства.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

(Закінчення зі стор. 3)

аматор він намагався створити голосово й сценічно певний образ, хоч не все в однаковій мірі. Його повний, сильний баритон звучав добре, жалко тільки, що він не вміє ним ще гаразд володіти. Матеріял великий і якщо він деякий час повчиться, то певно потрапить у перші ряди солістів, тимбільше, що в нього слідний неабиякий акторський талан.

Оля Чорногора молоденька початкуюча співачка в ролі Оксани почувала себе якось ніяково, маючи за партнера такого „туза" як Зайферт. І власне ця її скромність і деяка трема зробили з неї зовсім симпатичну появу. Її голос, особливо в горішних „ре-ля", має багато краси та дзвінкости, що при певнім вишколенню ще й ушляхотниться. Важча справа з долішними тонами, але й вони шляхом школення вирівняються.

Партія Султана виконував В. Боднар зовсім добре. Каватіна в його інтерпретації вийшла поправно. Особливо гарно йому вийшов кінцевий тон „мі" з ефектовним крешендо.

Також В. Мудрак доповнив додатно своїх співтоваришів-аматорів, виконуючи партію Імама.

Очевидно всім цим останнім бракувало т. зв. акторського шліфу, бо ж вони ніяк не можуть мати претенсій бути справжніми артистами, хоч свої партії виконали на загал чисто. І власне під таким кутом ми підходимо до цієї справи.

Хор був великий, може завеликий, як на таку сцену. Брак місця півно спричинив це, що він за лаштунками не проявив чіткої інтонації і повного звучання. За це на сцені співав добре, особливо в молитві і фіналє.

Жалко що Зоя Острогін, як постановщиця танків, не мала змоги і часу попрацювати довше над вивченням балєту, який був би випав ще краще. Декорації художника Терептюка виявили його мистецьку руку, хоч перспектива Дунаю і султанської палати ніяк не гармонізувала з хатою Карася. Тут мабуть винна сцена, де не вільно було забити й цьвяшка.

Невелика оркестра (з одного пробою, ах, ті юнії!), держалася добре, місцями тільки не вдержувала ритму диріґентської руки.

Від'ємною сторінкою вистави був брак доброї режісури, Костюм султана був чомусь татарським, а не турецьким. Рівнож характеризація Карася ніяк не підходила до його літ та його моторности.

Музична цілість спочивала в енерґійних руках проф. Я. Барнича, який взяв на себе важкий обов'язок вивчення вистави з аматорами, що одначе йому вповні вдалося.

Велика, але не пригожа на театральні вистави заля рим.-кат. Гай-скул, була виповнена вщерть публікою, що приймала виконавців рясними оплесками.

О. Пеленський.

ЛІК ПРОТИ ЖОВЧЕВИХ КАМІНІВ

Шікаґо. — Витяг з статевих залозів бика може запобігти творенні жовчевих та міхурових каменів у людини, а в багатьох випадках причинитися до зменшення їх величини, як про це сповіщає Американське Медичне Товариство на підставі досвіду трьох лікарів. Вони розповідали на конвенції товариства свої поміччення з діяння цього засобу на 20 пацієнтах, з яких 19 зазнали полекші або повного вилікування. Цей екстракт відкрив 20 років тому д-р Франсіско Фюран-Рінолс з університету Єйль. Д-р Артур Дж. Бутт з Пенсакола на Флориді подав до відома, що в ЗДА яких 5,000,000 осіб мають жовчеві каміні, або мають схильність до них. Ця недуга часто стає причиною смерти і проявляється особливо в скалічених людей. Яка саме причина творення камінів, досі невідомо. Новий лік коштує — $3 одна доза для впорскування.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Иосафата, від. 217, повідомляє, що місячні збори відбудуться у вівторок, 17 червня, о год. 7:30 ввечорі точно, в парафіяльній галі, 305 Гудсон вул. Приявність всіх членів є конечна, бо маємо багато важних справ до вирішення. Просимо прийти на збори і забрати свої чеки дивіденди. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглості. — В. Колданський, предс.; І. Деркач, кас.; А. Іванів, фін. секр.; Г. Вулавинець, рек. секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 15. червня, в год. 2. пополудні, в церковній галі. Проситься всіх членів явитися, бо є важні справи і почуєте піврічний звіт. Проситься довгуючих членів вирівняти свої залеглости. Також буде роздача дивіденди від У. Н. Союзу. — Ф. Саґатий, предс.; М. Колодруб, кас.; С. Колодруб, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. „Любов", від. 45, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 15. червня. Просимо членів прибути, а особливо проситься тих членів, що довгують, вирівняти свої задовження, щоб не було потреби когонебудь суспендувати. Повідомляємо також, що в часі літнього сезону будемо урядувати лиш до 2-ої години пополудні. — Т. Малик, А. Гарасим, М. Ю. Сеник.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 14. червня, в год. 7:30 ввечорі, в галі У. Д. Гор. Клюбу, 31-14 — 30 Евеня. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є деякі справи до рішення, а крім того буде роздача дивіденд від У. Н. Союзу. — М. Ливицький, предс.; Г. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. ім. А. Бончевського, від. 10, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 15. червня, зараз по Сл. Божій, в галі парафіяльній. Проситься всіх членів прийти на збори, бо будемо роздавати дивіденди. — Г. Рубас, пр.; В. Глива, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.—Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, дає до відома, що мітинґ відбудеться в суботу, 14. червня, в год. 7. ввечорі, в церковній галі. Просимо членниць прийти на означений час, та привести нових членок до нашого відділу і У. Н. Союзу. — Ю. Лиса, пр.; Х. Валецька, кас.; А. Гунька, секр.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА. — Від. 305 Запорозька Січ повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться в неділю, 15. червня, в церковній галі, зараз по Сл. Божій в год. 11:30 рано. Повинність усіх членів прийти на означений час, привести нових членів і послухати звітів урядників за 6 місяців. Довгуючих членів напоминаємо, щоб вирівняли свої залеглости, бо інакше будуть виключені з членства. — М. Гентош, секр.

НАЙСТАВН, ПА. — 15-го червня о год. 2. попол. відбудуться піврічні збори від. 105, на які кожний член повинен прийти обовязково, а передовсім члени Братства. Місце зборів: Ukrainian League of Nicetown, Rowan & Clarissa Sts. На зборах будуть також роздавані дивіденди від У. Н. Союзу. — Управа.

БОФАЛО, Н. Й. — Подається до відома членам Тов. ім. Івана Франка, від. 299, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. червня, зараз по Сл. Божій. Проситься усіх членів про присутність. Довгуючі члени повинні вирівняти залеглости. — А. Коваль, предс.; І. Самуляк, кас.; І. Сидорович, секр. фін., 35 Salem. Tel. WO. 1092.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, подає до відома, що збори відбудуться в неділю, 15. червня, в год. 3:30 пополудні. Проситься всіх членів прийти на час. Буде також роздача чеків дивіденд. — М. Куба, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Від. 397 повідомляє, що побір складок за червень буде в неділю, 15. червня, від год. 12—2, під ч. 847 Н. Франклін. Просимо всіх членів вплатити тоді свої вкладки, бо в інші дні не буде урядування. — О. Штогрин, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Чорноморська Січ, від. 14, подає до відома, що місячні збори відбудуться в середу, 18. червня, в год. 8. вечорі, в Січовім Домі, 508 — 18. Еве. Проситься всіх членниць і членів прибути на зібрання і забрати собі чеки дивіденди від У. Н. Союзу. Позамісцеві члени хай присилають свої забезпеченеві вкладки до секретаря: M. P. Otrok, 64A R. D. 2, Cranbury, N. J. — Уряд.

ОЛИФАНТ, ПА. — Повідомляється членів Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го червня, по Сл. Божій, де звичайно. Проситься членів прийти на збори і забрати свої дивіденди. — Уряд.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

МАРІЯ БУРДА, членниця від. 76 У. Н. Союзу в Нюарку, Н. Дж., померла 1. червня 1952 р. на удар серця. Похорон Покійної відбувся 5. червня з погребового заведення М. Литвина й з церкви св. Івана Хрестителя при Мортон вул. на цвинтар Евер Ґрін. Покійна походила з села Кузмина, пов. Добромиль, Україна. Була членицею УНС від 1915 р. Була жертвенна та дуже любила УНС. Полишила в смутку 4 сини, 1 дочку і 12 внуків. — В. Їй П.!

В. Салабун, секр.

ТАРЗАН, ч. 2850. Озброєні до втечі.

Коли Тарзан зігнувся, щоб підняти рушниці, тубілець вийшов з халупи і дивився в напрямку сільської брами.

Заледве слабий віддих було чути від людини, коли сталеві обручі обійняли її ззаду.

Поклавши тіло під хатою, Тарзан спокійно забрав зброю і пішов до задньої сторони будинку.

„Візьми свою зброю", — сказав тихо Тарзан, — „і жди на дворі. Я замкну ворота й прийду до тебе".